

Trvalé identifikátory vedcov

ORCID ID, ResearcherID, AuthorID

Mgr. Lucia Nižníková

Príchod webu 2.0 a vznik internetu zmenili publikačné prostredie a priniesli nové možnosti na publikovanie výsledkov vedy a výskumu. Globálny informačný svet je však často neprehľadný, preto je potrebné hľadať spôsoby, ako sa v ňom rýchlo a správne orientovať. Niekedy je zložité už len rozpoznať „pravého“ autora vedeckej publikácie, a to z rôznych dôvodov: existujú kultúrne rozdiely v spôsobe zapisovania jednotlivých častí mena, používajú sa rôzne znakové sady, osobné mená nie sú jedinečné (bežne sa stretávame so zhodou mena a priezviska), autor môže zmeniť priezvisko (napr. po svadbe) či pracovisko a pod. Zavedenie trvalých identifikátorov vedcov zabraňuje priradeniu publikácií nesprávneho autorovi. Možno ich chápať ako obdobu perzistentných identifikátorov digitálnych dokumentov/objektov v online prostredí (DOI). Službu pridelovania jedinečných kódov pre autorov v súčasnosti poskytujú tri veľké spoločnosti:

- ORCID ID – nezisková organizácia ORCID Inc.
- ResearcherID – spoločnosť Clarivate Analytics (WoS)
- AuthorID – spoločnosť Elsevier (Scopus)

ORCID (Open Research and Contributor ID, čítaj [o:kid]) je 16-miestny číselný kód slúžiaci ako nemenný, jednoznačný identifikátor autora. Jeho cieľom je prepojiť vedca s výsledkami jeho práce a zároveň ho zodpovedne identifikovať v digitálnom prostredí. Autor ho môže využiť pri odstraňovaní problémov

s rôznymi variantmi svojho mena (najmä, ak obsahuje diakritické znamienka), na odlišenie sa od iných autorov s rovnakým menom, pri zasílaní článkov do časopisov, ktoré vyžadujú ORCID, pri udržiavaní aktuálneho prehľadu svojej publikačnej činnosti atď. Netreba však zabúdať, že profil je nutné naplňať informáciami a priebežne ich aktualizovať. Výhodou identifikátora ORCID je, že autorovi zostáva navždy, aj po zmene mena alebo pracoviska. Umožňuje mu na jednom mieste spravovať publikácie, projekty a ďalšie aktivity a zjednodušuje zdieľanie profesijného profilu s inými vedcami kdekoľvek na svete. Je nezávislý od producentov citačných databáz WoS a Scopus (služba bola spustená v roku 2012), ale dokáže sa prepájať s ich identifikátormi (ResearcherID a AuthorID).

ResearcherID je nástroj na jednoznačnú identifikáciu autora a správu jeho publikácií evidovaných v databáze Web of Science, ktorý aktuálne funguje na platforme Publons. Na získanie identifikátora ResearcherID je potrebná bezplatná registrácia a následné vyhľadanie a prídanie publikácií do profilu vedca. Spoločnosť Clarivate Analytics ponúka službu od roku 2017.

Author ID alebo Scopus Author Identifier je interný identifikátor automaticky pridelovaný pri spracovávaní záznamov publikácií do databázy Scopus s cieľom zoskupiť do jedného autorského profilu všetky publikácie autora bez ohľadu na varianty jeho mena. Algoritmus, ktorý identifikátor priradzuje, porovnáva zhodu mena autora s afiliáciou, vedným odborom, krajinou, hlavným názvom, citáciami, spoluautormi. Umožňuje tiež prepojenie so službou ORCID.

V priebehu roka budeme postupne aktualizovať webovú stránku univerzitnej knižnice, pridávať podrobnejšie informácie o trvalých identifikátoroch vedcov a tiež jednoduché manuály na vytvorenie ORCID a Researcher ID. O novinkách budeme informovať prostredníctvom e-mailov a webu univerzitnej knižnice. Ponúkneme podporu vo forme individuálnych konzultácií aj inštruktáží pre katedry.

Použité zdroje:

1. ORCID. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 17.11.2019 [cit. 2019-12-10]. Dostupné na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/ORCID>
2. ORCID: *Connecting Research and Researchers* [online]. [S. l.]: ORCID, Inc., [2012], [cit. 2019-12-10]. Dostupné na: <https://orcid.org/>
3. ORCID iD. Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU v Nitre [online]. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 09.12.2019 [cit. 2019-12-09]. Dostupné na: <http://www.slpk.uniag.sk/sk/ids-orcid/>
4. Identifikátory (ORCID, ResearcherID a AuthorID). *Ústredná knižnica SAV* [online]. Bratislava: Ústredná knižnica SAV, [cit. 2019-12-10]. Dostupné na: http://www.uk.sav.sk/uk_pre_SAV/prevedcov/identifikatory/
5. Vytvoření ORCID, ResearcherID a ScopusID. *Studijní a informační centrum* [online]. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2019 [cit. 2019-12-09]. Dostupné na: <https://www.sic.czu.cz/cs/r-8833-odborne-databaze/r-12405-orcid-oprava-dat/r-12406-vytvoreni-orcid-researcherid-a-scopusid>
6. ORCID. *Ústřední knihovna VŠB* [online]. Ostrava: VŠB-TUO, 2019 [cit. 2019-12-09]. Dostupné na: <https://knihovna.vsb.cz/cs/podpora-sv/publikovani/orcid/>